



บรรณาธิการแถลง

สวัสดีปีใหม่ ๒๕๕๙ เวลาผ่านไปเร็วมาก โดยเฉพาะในปัจจุบันที่เราใช้เวลาในวัน ๆ ให้หมดไปกับเทคโนโลยีการสื่อสารต่าง ๆ กลายเป็น “สังคมก้มหน้า” จนหลงลืมที่จะพูดคุยกัน มีปฏิสัมพันธ์กับคนรอบด้าน รวมถึงการ “อ่านหนังสือ” ดี ๆ เพื่อขยายขอบเขตความรู้และเพื่อการบันเทิง รวมทั้งการอ่านไป คิดไป ไตร่ตรองไป

สำหรับวารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ ๓๗ : ๒ (มิถุนายน-ธันวาคม ๒๕๕๘) นี้ เป็นการรวมบทความดี ๆ หลากหลายที่นำอ่าน โดยเน้นหนักไปในด้านประวัติศาสตร์ มีทั้งหมด ๕ เรื่องจาก ๙ เรื่องที่ได้รับการพิจารณาลงพิมพ์ เริ่มต้นด้วย มหายุทธการกอบกู้ปิตุภูมิ - จุดหักเหของสงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นการร่วมรำลึกถึงวาระครบรอบ ๗๐ ปีของการสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ ๒ ใน พ.ศ. ๒๕๕๘ นี้ โดยยกเหตุการณ์เมื่อกองทัพเยอรมันเริ่มบุกโจมตีสหภาพโซเวียตใน ค.ศ. ๑๙๔๑ และชาวโซเวียตได้ยืนหยัดต่อสู้เพื่อปกป้องปิตุภูมิของตนเอง สงครามได้ขยายตัวไปทั่ว แต่ท้ายที่สุดชาวโซเวียตก็สามารถปลดปล่อยประเทศและขับไล่กองทัพเยอรมันออกนอกดินแดนของตนได้ ขณะเดียวกันกองทัพโซเวียตกลับเป็นฝ่ายบุกและยึดกรุงเบอร์ลินได้ใน ค.ศ. ๑๙๔๕ เป็นการสิ้นสุดของสงครามโลกครั้งที่ ๒

บทความต่อมาได้แก่เรื่อง องค์ประกอบหลักของลัทธิแทตเซอร์ ที่นางมาร์กาเรต แทตเซอร์นายกรัฐมนตรีหญิงคนแรกและคนเดียวของอังกฤษ ดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจและการเมืองที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยบุคลิกภาพของตัวเธอเองเป็นพลังขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆ เพื่อแก้ไขสถานการณ์ทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและการต่างประเทศ เป็นการแสดงให้เห็น “ความเป็นผู้นำ” ของเธอจนเธอได้ชื่อว่าเป็นสตรีหลักของคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐

ส่วนบทความเรื่องกบฏพระยาสวรรค์ในรอยต่อประวัติศาสตร์ธนบุรีและรัตนโกสินทร์เป็นการตั้งโจทย์ต่อเหตุการณ์กบฏพระยาสวรรค์ในปลายรัชกาลพระเจ้ากรุงธนบุรี โดยใช้เอกสารต่าง ๆ ที่มีการศึกษาอย่างลุ่มลึกในปัจจุบัน และชี้ให้เห็นว่าพระยาสวรรค์เป็นกบฏสองหน้าทั้งที่ทรยศและหักหลังทั้งพระเจ้ากรุงธนบุรีและกลุ่มเจ้าพระยาจักรี เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้พระเจ้ากรุงธนบุรีสิ้นอำนาจ ขณะเดียวกัน ก็มีผลให้มีการปลดแผ่นดินที่เปิดโอกาสให้เจ้าพระยาจักรีปราบดาภิเษกและประดิษฐานราชวงศ์จักรีขึ้น

๕ ทศวรรษของการขยายอำนาจจักรวรรดินิยมทางการทหารของญี่ปุ่น ค.ศ.

๑๘๙๕-๑๙๔๕ เป็นการศึกษาการขยายอำนาจของญี่ปุ่นตั้งแต่ปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ เริ่มจากชัยชนะในสงครามจีน-ญี่ปุ่นใน ค.ศ. ๑๘๙๕ จนในไม่กี่ปีต่อมาก็สามารถก้าวขึ้นมาเป็นมหาอำนาจตะวันตกได้ และมีชัยชนะเหนือรัสเซียในสงครามรัสเซีย-ญี่ปุ่น ค.ศ. ๑๙๐๔-๑๙๐๕ บทความนี้ชี้ให้เห็นกระบวนการขยายอำนาจของญี่ปุ่นจนในที่สุดได้ยึดนโยบายต่างประเทศในการจัดระเบียบใหม่ในเอเชียตะวันออก และการสถาปนาวงศ์โพลญ์มหาเอเชียนูรพา จนเข้าสู่สงครามมหาเอเชียนูรพาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสงครามโลกครั้งที่ ๒

ส่วนบทความประวัติศาสตร์เรื่องสุดท้ายคือการใช้อำนาจทางการเมืองของเขมรแดง กลุ่มปัญญาชนปารีส ค.ศ. ๑๙๗๕-๑๙๗๙ เป็นการศึกษาเขมรแดงกลุ่มปารีสที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของพรรคคอมมิวนิสต์กัมพูชาจนสามารถจัดตั้งรัฐบาลได้ ขณะเดียวกันก็ชี้ให้เห็นการใช้อำนาจของกลุ่มนี้บนพื้นฐานของความเกลียดชังและการแก้แค้นโดยไม่คำนึงถึงความสุขสงบของประชาชน ก่อให้เกิดการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ในกัมพูชาจนกลายเป็นโศกนาฏกรรมครั้งใหญ่ในประวัติศาสตร์ของประเทศ

บทความที่เหลือเป็นผลงานการศึกษาในด้านภาษาและวรรณกรรมเป็นสำคัญ ได้แก่ อำนาจของภาษา คำสอนที่ปรากฏในโคลงโลกนิติ ที่แสดงถึงพลังของภาษามีอิทธิพลทำให้คนไทยเชื่อฟังคำสั่งสอนและนำไปปฏิบัติได้อย่างไร พลังนั้นก็มาในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งผู้เขียนวิเคราะห์แยกแยะไว้ได้อย่างน่าสนใจ ส่วนเรื่องคำแสดงอารมณ์พื้นฐานที่มาจากปฏิกริยากายภาพในภาษาไทย เป็นการศึกษาว่าคำแสดงอารมณ์ที่ก่อให้เกิดศัพท์ใหม่ ๆ มีที่มาอย่างไร เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ ชี้ให้เห็นถึงกระบวนการเกิดศัพท์ใหม่และวิธีการสร้างศัพท์ว่ามีวิธี เรื่องสุดท้ายในกลุ่มนี้ได้แก่บทความเรื่องพื้นที่การต่อรองของนักแปลในบริบทหลังอาณานิคม จากกรณีศึกษางานแปลของแดนอรัญ แสงทอง เป็นการศึกษาวิเคราะห์ “คำนำของผู้แปล” จากงานแปลของแดนอรัญ แสงทอง จำนวน ๕ เล่ม ดังปรากฏในบทความ เพื่อเปรียบเทียบตัวบทกับการแปลของผู้แปลว่าตรงต่อต้นฉบับหรือไม่และอย่างไร ทั้งทัศนะของผู้แปลที่มีต่อตัวบทในประเด็นที่ตัวบทซึ่งอาจเข้าใจได้ยากแต่ผู้แปลไม่ได้แปลตรงตัวบทเพื่อทำให้บทแปลเข้าใจได้ง่ายขึ้น ซึ่งสะท้อนภาพการต่อรองระหว่างตัวบทกับบทแปล และระหว่างอำนาจหน้าที่ของนักเขียนกับนักแปล

ส่วนบทความสุดท้าย ซึ่งมีความน่าสนใจไม่แพ้บทความอื่น ๆ เป็นการศึกษาวิชา “มนุษยศาสตร์” ซึ่งเป็นสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม วรรณคดี ประวัติศาสตร์

ภาษา ประชญา และอื่น ๆ ในฐานะเป็นวิธีคิดมากกว่าเนื้อหาวิชา ศึกษากรอบความคิดที่นำไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่มีการมองรอบด้านและการวิพากษ์อย่างเสรีและมีเหตุผล เป็นบทความที่ทำลายความคิดของผู้อ่าน และต้องใช้เวลาอ่านและติดตามความคิดของผู้เขียนให้ได้ ท้ายสุดก็จะเห็นว่าวิชาสาขามนุษยศาสตร์สามารถนำมาใช้ศึกษาวิเคราะห์วิพากษ์ประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับมนุษย์ ตัวตนของเราและสังคมได้อย่างดี

สำหรับบทแนะนำหนังสือในวารสารฯ เล่มนี้มีด้วยกัน ๓ เรื่อง คือ *The Good Luck of Right Now* นวนิยายสำหรับผู้ใหญ่ของนักเขียนชาวอเมริกาที่มีชื่อเสียงที่น่าเสนอปัญหาอันซับซ้อนในความสัมพันธ์ของคนในสังคม โดยสอดแทรกแนวคิดการมองโลกในแง่ดีซึ่งให้ความหวังและกำลังใจทั้งทำให้เชื่อในความดีงามของคน *Man into Woman the First Sex Change* นวนิยายว่าด้วยชีวิตของจิตรกรชาวแคนาดาที่ผ่าตัดแปลงเพศเป็นหญิงได้สำเร็จเป็นรายแรกของโลก โดยบอกเล่าความรู้สึกนึกคิดของตัวละครได้อย่างงดงามรวมทั้งให้ภูมิหลังของสังคมยุโรปในทศวรรษ ๑๙๓๐ หนังสือเล่มนี้เป็นที่มาของนวนิยายขายดี *The Danish Girl* ซึ่งถูกดัดแปลงสร้างเป็นภาพยนตร์ หนังสือจะทำให้ผู้อ่านรู้จักและเข้าใจเพศที่สามได้ดีขึ้น ส่วนหนังสือเล่มสุดท้าย ราชันผู้พลัดแผ่นดินเมื่อพม่าเสียเมือง เป็นเรื่องราวของพระเจ้าอิบอแห่งราชวงศ์คองบองของพม่าในช่วงการเปลี่ยนผ่านการเมืองที่ราชวงศ์หมดอำนาจและตกเป็นอาณานิคมของอังกฤษ เป็นงานที่จะทำให้เข้าใจรอยต่อทางประวัติศาสตร์ระหว่างยุคจารีตกับยุคอาณานิคมได้ชัดเจนขึ้น

สุดท้ายนี้ ขอถือโอกาสแจ้งแก่ผู้อ่านและผู้เขียนทั้งที่มีผลงานลงพิมพ์ในวารสารฯ ฉบับนี้หรือตั้งใจจะส่งมาให้พิจารณาลงพิมพ์ในอนาคตว่าศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย หรือ Thai-Journal Citation Index (TCI) Centre ได้จัดให้วารสาร*อักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*อยู่ในฐานข้อมูลของ TCI กลุ่มที่ ๑ ที่ได้รับรองคุณภาพของ TCI จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ และจะถูกคัดเลือกเข้าสู่ฐานข้อมูล ASEAN Citation Index (ACI) ต่อไป นับเป็นเรื่องที่น่ายินดี ในนามของบรรณาธิการ ผมขอขอบคุณกองบรรณาธิการทุกท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เขียนทุกท่าน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย รวมทั้งคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรที่มีส่วนร่วมช่วยที่ทำให้วารสารฯ มีคุณภาพตามเกณฑ์ของ TCI และจัดอยู่ในฐานข้อมูลกลุ่มที่ ๑ แต่ผมก็เชื่อว่ายังมีวารสารอื่นอีกจำนวนมากที่มีคุณภาพเพียงแต่ยังมีปัญหภายในและการดำเนินงานที่ไม่สามารถทำตามเกณฑ์ของ TCI ได้ ●



วันที่ ๘ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๔๕ ซึ่งเป็นวันสิ้นสุดสงครามในยุโรป กองทหารอังกฤษปลดรูป
ฮิตเลอร์ผู้นำจักรวรรดิไรช์ที่ ๓